

РЕГІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР НАУКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АПВ
ТЕРНОПІЛЬСЬКА ДЕРЖАВНА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА ДОСЛІДНА СТАНЦІЯ
ІНСТИТУТ КОРМІВ ТА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСТВА ПОДІЛЛЯ
ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І СОЦІАЛЬНОЇ СИМВІЛІА
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ІНСТИТУТ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІЛОРУСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАЗАХСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. С. СЕЙФУЛІНА

ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОЇ ЕКОНОМІКИ: ТЕОРЕТИЧНІ, МЕТОДИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ЗАСАДИ

*Матеріали
міжнародної науково-практичної
Інтернет-конференції*

Частина 2

**26-27 квітня 2012 року
Україна, м. Тернопіль**

УДК 63.001:57:001:62.001:33.001

ББК 65.5

Ф 78

Формування конкурентоспроможної економіки: теоретичні
методичні та практичні засади: матеріали міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф.
26-27 квітня 2012 р. Ч. 2. – Тернопіль: Крок, 2012. – 299 с.

Збірник містить матеріали міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції
"Формування конкурентоспроможної економіки: теоретичні, методичні та практичні засади
з актуальних технологічних, технічних, соціально-економічних та екологічних проблем
основних напрямів конкурентоспроможного розвитку країн в умовах нестабільності ринкової
економіки.

Редакційна колегія:

Баланюк І.Ф., д.е.н., проф.; Бахмат М.І., д.с-г.н., проф.; Бендера І.М., д.пед.н., проф.; Вергунов В.А.
д.с-г.н., проф., член-кореспондент НААН; Водяник І.І., д.т.н., проф.; Гевко Р.Б., д.т.н., проф.
Гораш О.С., д.с-г.н., проф.; Гриник І.В., д.с-г.н., проф., академік НААН; Дзядикув Ю.В., д.т.н.
проф.; Демчук М.В., д.вет.н., проф.; Дусановський С.Л., д.е.н., проф.; Жуковський О.М., д.с-г.н.
проф.; Івашук Н.Л., д.е.н., проф.; Капітанець О.М. – доктор філософії, проф.; Касянчук В.В., д.вет.н.
проф.; Кваша В.І., д.с-г.н., проф.; Коняхін О.П., д.вет.н., проф.; Кухтин М.Д., д.вет.н., с.н.с.
Лучик С.Д., д.е.н., проф.; Любінський О.І., д.с-г.н., проф.; Овчарук В.І., д.с-г.н., проф.
Пархомець М.К., д.е.н., проф.; Приліпко Т.М., д.с-г.н., проф.; Рихлівський І.П., д.с-г.н., проф.
Савченко Ю.І., д.с-г.н., проф., академік НААН; Стравський Я.С., д.вет.н., с.н.с.; Цвігун А.Т., д.с-г.н.
проф., член-кореспондент НААН; Шевчук В.К., д.с-г.н., проф.; Бакушев І.В., к.е.н., проф.
Бакушев Я.М., к.т.н., проф.; Буряк М.В., к.т.н., доцент; Вітровий А.О., к.т.н., доцент
Гарасимчук І.Д., к.т.н., доцент; Сидорук Г.П., к.с-г.н.; Капітанець С.В., к.пед.н., доцент
Крижанівський Я.Й., к.вет.н., с.н.с.; Лаврук П.П., к.т.н., доцент; Мелешенко Н.М., к.е.н., доцент
Морозевич О.А., к.е.н., доцент; Несторишен І.В., к.е.н., доцент; Перкій Ю.Б., к.вет.н., с.н.с.
Олійник О.Р., к.е.н.; Пуцентайло П.Р., к.е.н., доцент; Розум Р.І., к.т.н., доцент; Рудь А.В., к.т.н.
доцент; Сава А.П., к.е.н.; Сасно М.Г., к.е.н., доцент; Семенішена Н.В., к.е.н., доцент; Сенік І.І., к.с.
г.н.; Сидорук Б.О., к.е.н.; Слободян В.Д., к.е.н., проф.; Соляня М.Я., к.с-г.н.; Туржанський В.А., к.е.н.
доцент; Цуп В.І., к.с-г.н., с.н.с.; Шелудченко Б.А., к.т.н., проф.; Яшук Т.С., к.с-г.н.

*Рекомендовано до друку Науково-технічною радою
Тернопільської державної сільськогосподарської дослідної станції ІКСГП НААН
(протокол № 2 від 4.05.2012 р.)*

Відповідальний за випуск:

к.е.н., Сава А.П.

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори наукових
доповідей і повідомлень. Точки зору авторів публікацій можуть не співпадати з точкою зору
редколегії збірника.

ISBN 978-617-692-038-0 (повне видання)

ISBN 978-617-692-040-3 (частина 2)

© Тернопільська ДСГДС ІКСГП НААН, 2012

ЗМІСТ

**СЕРІЯ
ЕКОНОМІКА**

КОВАЛЬ Світлана Управління та регулювання трансформації агропродовольчого виробництва	11
КОЗАКЕВИЧ Антоніна Організаційно-економічний механізм системи управління конкурентоспроможністю підприємства	13
КОЗЬОРІНСЬКА Галина Теоретичне обґрунтування визначення податкового потенціалу регіону	16
КОЛЕСНИК Аліна, КРИСЬКО Альона Мотивація трудової діяльності підприємства	19
КОЛОСЮК Галина Позитивний досвід зарубіжних країн щодо економіки та управління соціальною інфраструктурою депресивних міст	21
КОЛЯДА Юрій, СЕМАШКО Катерина Апостеріорне оцінювання динаміки обсягів легальної й тіньової економіки суспільства	23
КОНОВАЛОВА Анастасія, ЛИСЕНКО Світлана Підвищення ефективності управління підприємством за рахунок поліпшення показників фінансової стійкості і платоспроможності	26
КОНСЕВИЧ Катерина Підходи до визначення поняття «грошово-кредитна політика»	28
КОРНЄЄВА Юлія Вибір оптимального валютного режиму у контексті інтеграційних процесів	30
КОРНИЛОВА Татяна О введении рыночных отношений в рыбную отрасль России	32
КОРОТКАЯ Оксана Теория трансакционных издержек как основа развития интеграционных процессов	35
КРАВЧЕНКО Анастасія Проблеми становлення інституційної фінансової інфраструктури країни	37
КРАВЧУК Віктор, ЛИСАНИК Христина До проблеми сутності амортизації	39

ОРЛИК Ірина	121
Проблеми та пріоритети розвитку малих підприємств України	123
ПАЛКА Ігор, ГАТЛАМ Ірина	
Оцінка деяких підходів до визначення сутності фінансів	126
ПІВТОРАК Віталій	
Розвиток малого підприємництва як імотивуючий фактор забезпечення конкурентоспроможності аграрної сфери	128
ПОБЕРЕЖНИЙ Ігор	
Оптимізація стратегічного плану	130
ПОБЕРЕЖНИК Лілія	
Організаційно-методологічні аспекти обліку основних засобів	132
ПОЛТАВЕЦЬ Ірина	
Цінності державного управління	134
ПРІБ Катерина	
Різновиди антикризового управління підприємством	136
ПРОВОЛОЦЬКА Олена, ДОВБАНЬ Віктор, СВЯТОВА Олена	
Вплив якості вхідної сировини на виробничу собівартість залізрудного концентрату	139
РОВЕНСЬКА Вікторія	
Мотивація і стимулювання трудової діяльності персоналу	141
РОГАЧОВА Світлана	
Проблеми автоматизації обліку на підприємстві	143
РОЗУМЕЙ Тетяна, ШАФІР Наталія	
Проблеми кредитування сільськогосподарських підприємств	146
РУСНАК Алла	
Пріоритети диверсифікації видів діяльності підприємств аграрної сфери	149
САВЦЬКА Тетяна, МЕЛЬНИК Олена	
Основні чинники розвитку ринку праці в Україні	150
САЗОНОВ Сергій	
Теоретичні основи розвитку економіки України	154

САКУН Олександра	
Діяльність інноваційних центрів як фактор підвищення конкурентоспроможності національної економіки	156
САРКІЗОВА Ольга	
Розвиток морських торговельних портів в контексті реалізації транзитного потенціалу України	158
САФРОНОВ Юрій	
Влияние иврового экономического кризиса 2008 – 2009 гг. на развитие экономики Республики Беларусь	160
СВІТОВИЙ Олександр	
Управління прибутком та витратами на оплату праці у сільськогосподарських підприємствах	163
СИДОРОВА Дарья	
Собственные источники инвестиций в основные средства сельскохозяйственных предприятий	164
СІДУН Павло	
Преваги кластеризації та транскордонного співробітництва	167
СКАРБУН Зоя, НОРКІНА Тетяна	
Шляхи досягнення конкурентоспроможності міста в сучасних умовах	169
СКРИПНИК Світлана	
Проблеми і тенденції ефективного розвитку аграрних підприємств	171
СЛИВА-ЩЕРБА Юлія	
Влияние иностранного туризма на развитие рекреационной деятельности в Крыму	173
СЛИВІНСЬКА Оксана	
Роль держави в інноваційному розвитку країни	175
СМАГЛЮК Анна	
Розвиток економіки України під впливом структурних зрушень	177
СМИРНА Ольга	
Фінансовий контролінг як чинник оптимізації відносин підприємства з учасниками світового ринку капіталів	180
СМИРНОВА Елена, СОГОМОНЯН Ареват	
Перспективные виды экономической деятельности для развития малого бизнеса в АР Крым	182
СОБОЛЄВА Світлана, БОТВИНКО Ніна	
Об'єктивна спрямованість думки на соціальні чинники в економіці	184
СОКОЛОВ Сергей	
Внешнеторговые сферы влияния на евразийском пространстве после кризиса	186

сприятиме, спряляють вплив на формування та розвиток експортного потенціалу. З метою характеристики цих чинників слід виділити внутрішні та зовнішні. Тому до внутрішніх чинників слід віднести, перш за все, ресурсовий потенціал, спроможності промислового виробництва і кадрове забезпечення; науковий та інвестиційно-інноваційний потенціал, законодавчу, нормативну базу та діяльність державних установ. Зовнішні чинники – це вплив чинників ринкової дії – зміст та конкуренція ринку, умови конкуренції, вплив та інституціональний чинник як система міжнародних інститутів координації світових торговельних потоків. Експортний потенціал зернового ринку є здатність аграрного сектора економіки здійснювати щорічні поставки на зовнішній ринок зерна відповідної якості з урахуванням кліматичних природних і інших об'єктивних чинників.

Аналіз формування і розвитку експортного потенціалу показав, що сьогодні в реальній економіці складаються два основних напрямки його розвитку: статичний, який за своїм характером базується на порівняльній національних перевагах в природно-ресурсній сфері, та динамічний, який враховує конкурентні переваги, засновані на науково-технічних досягненнях і інноваціях на всіх стадіях виробничого циклу - від створення товару до просування його до зарубіжного споживача.

Література

1. Гавва В.Н., Божко Е.А. Потенціал підприємства: формування та оцінювання: Навчальний посібник / В.Н. Гавва, Е.А. Божко. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 224 с.
2. Федоров А.В. Сучасний стан зернового господарства у регіоні Таврійський науковий вісник. – Херсон: ТОВ Айлант. – 2004. – Вип. №33 131-135 с.

Олена Орленко
к.е.н., доцент
Міжнародний університет бізнесу і права,
м. Херсон

МЕТОДИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ В ПРОЦЕСІ ПІДВИЩЕННЯ СИРОВИННИХ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СИРОВИННИХ ЗОН КРУП'ЯНОЇ ГАЛУЗІ

Агропромисловий комплекс України - потужний сегмент виробництва, що значною мірою визначає соціально-економічний розвиток країни, рівень життя населення, забезпечення держави продуктами харчування та відповідною сировиною. Даний сектор економіки об'єднує велику кількість галузей, що економічно, технологічно та організаційно взаємопов'язані між собою.

Агропромислове виробництво належить до найголовніших сфер, що формують економічний потенціал держави. За підрахунками вчених, 1% збільшення виробництва сільськогосподарської продукції сприяє зростанню валового внутрішнього продукту на 3-4%. Однак сучасний стан сільського господарства та агропромислового комплексу (АПК) України в цілому є надзвичайно складним, що пов'язано із загостренням загальної економічної кризи [1].

Виходом з такого становища може бути прискорений розвиток економіки аграрного сектора країни і створення спеціальних сировинних зон круп'яної галузі. У процесі реформування сільського господарства на основі приватної власності й оренди землі та майна необхідно створювати нові агроформування – сільськогосподарські товариства, приватні сільськогосподарські підприємства, сільськогосподарські виробничі кооперативи, селянські та фермерські господарства.

Аспекти розвитку процесів реформування і трансформації аграрної економіки та питання оцінки їх результатів розглядаються у працях провідних учених-економістів, серед яких В. Алексійчук, В. Андрійчук, Г. Беспяхотний, Ю. Білик, А. Благодатний, В. Борисова, А. Борщ, І. Буздалова, А. Воропаєв, В. Галушко, А. Гордєєв, О. Гудзинський, П. Лайко, В. Месель-Веселяк, В. Милосердов, П. Саблук, Шкоренцева, О. Шпичак та ін. Проте в сучасному економічному науковому середовищі висловлюються різні погляди щодо значимості та сутності конкурентоспроможності економіки. Проблема реформування АПК і розвитку трансформаційних процесів є достатньо багатогранною, тому дослідження в цьому напрямі не можна вважати завершеними, а одержані результати – остаточними, адже в ході реалізації трансформаційних змін допущено низку суттєвих помилок і прорахунків. Методики визначення порівняльної ефективності господарювання різних організаційно-правових форм не враховують дії специфічних чинників, властивих кожній з них, що не дає змоги адекватно оцінити їх результативність

зумовлює необхідність продовжувати наукові дослідження в цьому напрямку. Недостатньо використаними залишаються проблеми пріоритетів розвитку різних організаційно-правових форм господарювання та узагальнення світового досвіду ринкової організації аграрного сектора з метою визначення принципів умов та ефективного функціонування національного АПК [2].

Створення спеціальних сировинних крупної галузі в майбутньому може вирішити питання раціонального використання земельних ресурсів. Метод спеціальних сировинних зон збігається з метою органічного землеробства отримання якісної сільськогосподарської продукції за умови обмеженого використання засобів хімізації сільського господарства [3]. Правильно організована експлуатація спеціальних сировинних зон гарантує найбільш повне використання агробіологічного потенціалу території, виключає вплив промисловості і транспорту на якість продукції, забезпечує збереження природних ресурсів (у першу чергу ґрунтів), що в комплексі дає можливість вести землеробство на високому рівні та у достатньо тривалий час.

Для забезпечення ефективного функціонування спеціальних сировинних зон для вирощування екологічно чистої продукції необхідні зміни і інвестиційній політиці. При формуванні збалансованого регіонального ринку екологічно чистих продуктів харчування інвестиційна політика повинна починатися з розробки галузевої програми по основних видах продуктів. З кожним продуктом слід сформувати галузевий центр з повноваженнями по розробці і реалізації цих програм. До функцій таких центрів входить пошуку компромісів між інтересами виробників і споживачів, заходи щодо регулювання попиту і пропозиції, підтримки узгодженого рівня цін на внутрішньому ринку.

Важливим напрямком мотивації виробника є пред'явлення споживачем попиту на екологічно чисту продукцію і відмова від неекологічної. Адже виробник завжди прагне випускати тільки таку продукцію, яка користується платоспроможним попитом. Велику роль при цьому відіграє ціна товару. Ціна на екологічно чисту продукцію є вищою ніж на продукти виготовлені за традиційними технологіями. Це обумовлено тим, що вартість сировини виробленої в екологічно чистих умовах, визначається більшими витратами. З іншого боку збільшення ціни на товар веде до зменшення попиту на нього. За таких умов сільськогосподарські товаровиробники не зацікавлені у вирощуванні екологічно чистої сировини. Ефективною ця робота буде лише за умови підтримки виробників екологічно чистої продукції з боку держави через такі інструменти як: державне замовлення, надання субсидій і дотацій, пільговий режим кредитування та оподаткування, державне регулювання цін на продукцію, отриману в екологічно чистих умовах.

Література

1. Іванишин В. В. Еколого-економічні аспекти застосування

агросектору, виробництва конкурентоспроможної екологічно чистої продукції // В. В. Іванишин, В. С. Тарпова // Економіка АПК. – 2010. – №3. – С. 46 – 49.

2. Макаренко Н. А. Спеціальні сировинні зони: створення та експлуатація [Електронний ресурс] / Н. А. Макаренко. – Режим доступу: <http://www.ecoinfo.com.ua/>.

3. Про затвердження Положення про спеціальні сировинні зони для виробництва сільськогосподарської продукції [Електронний ресурс]. – Постанова Кабінету Міністрів України від 26.06.1996 р. №679. – Режим доступу: <http://www.zakon1.rada.gov.ua/>.

Ллона Орлик
аспірантка,
Львівська комерційна академія,
м. Львів

ПРОБЛЕМИ ТА ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ

Зовнішньоекономічна діяльність являє собою важливий напрям фінансово-господарської діяльності підприємств та учасників ринкових відносин, пов'язаний з міжнародною виробничою та науково-технічною діяльністю, експортом та імпортом товарів, послуг, виходом на зовнішній ринок. Абсолютно справедливо стверджувати, що успіх підприємства на зовнішньому ринку засвідчує конкурентоспроможність його товарів (послуг). Більше того, в умовах насичення внутрішнього ринку та істотного загострення конкуренції за споживача суб'єкти господарювання об'єктивно зумовлені шукати можливості зовнішньоекономічної діяльності для завоювання нових ринків. Відтак, проблема розвитку зовнішньоекономічної діяльності важлива як для підприємств, так і національного господарства загалом.

Для оцінки сучасних тенденцій розвитку зовнішньої торгівлі в Україні в табл. 1 представлено обсяги експорту та імпорту у 2002, 2005, 2008 та 2009 рр.

Обсяги експорту товарів з України у 2009 р. становили 75,8 млн грн. Порівняно з 2002 р. обсяги експорту зменшилися на 19,1 млн грн (що становить 21,3%), що є негативним та зумовлене високою конкурентоспроможністю вітчизняних товарів на зовнішніх ринках.

[Формування конкурентоспроможної економіки:
теоретичні, методичні та практичні засади]

программа должна однозначно разрешить и земельный вопрос в пользу населения и результатов. Земля в Республике Башкортостан должна работать людей и обрабатываться теми, кому она принадлежит на права собственности или передаваться в аренду в целях получения реальных доходов.

Мировая практика показывает, что эффективен только тот собственник, который обладает правом владеть, пользоваться и распоряжаться своим имуществом и лучше трудится тот наемный работник, который заинтересован материально в результатах своего труда. Еще лучше работает наемный работник, который трудится на своей земле, на своей технике и продукцию продает сам же по рыночной цене.

Неважно, как будет называться сельский товаропроизводитель в России, лишь бы он кормил свою страну, берег и любил свою землю. Необходимые условия для этого, прежде всего, понятные и работающие законы о земле, должно создать государство.

Литература

1. Государственный (национальный) доклад о состоянии и использовании земель в Республике Башкортостан в 2010 году // <http://to02.rosreestr.ru>.
2. Огнева И.А. Основные тенденции развития местного самоуправления в современной России [Текст] / И.А. Огнева, М.В. Чеишвили, Л.И. Корчагина // Административное право и процесс. - 2009. - № 4. - С. 13-14.
3. Сводный годовой доклад Республики Башкортостан о результатах мониторинга эффективности деятельности органов местного самоуправления городских округов и муниципальных районов Республики Башкортостан // <http://minecon.bashkortostan.ru>

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОЇ
ЕКОНОМІКИ: ТЕОРЕТИЧНІ, МЕТОДИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ
ЗАСАДИ

Міжнародний науковий журнал
"Економіка та управління"
Випуск 1/2012

Національний банк України
Головний офіс

Адреса редакції:
Тернопільська ДСГДС ІКСГП НААН
46027, Україна, м. Тернопіль,
вул. Тролейбусна, 12,
тел/факс +38 0352 436144

Підписано до друку 7.05.2012 р. Формат 60x90/16.
Папір офсетний. Гарнітура Таймс. Умовн. друк. арк. 16,33
Тираж 300. Замовлення № 89.

Віддруковано з готових діапозитивів в СМП «ТАЙП»
вул. Чернівецька, 44 б, м. Тернопіль, 46000
Тел. +38 0352 527500; +38 0352 52616